

سیر تاریخی شکل‌گیری طرح چهارفصل در قالی ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۲۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۲۵

کد مقاله: ۵۱۰۶۸

عبداله میرزایی^{۱*}، شادی زرنقی^۲

چکیده

قالی ایران بخش مهمی از اصالت و هویت خود را مدیون طرح و نقش خویش است. طرح‌ها و نقوش قالی ایران در بستر زمان و متناسب با فرهنگ جوامع تولیدکننده ابداع و برای نسل‌های بعدی به یادگار مانده‌اند. طرح قالی چهارفصل یکی از طرح‌های اصیل قالی ایران است که در دوره قاجار به جامعه قالی ایران و جهان معرفی شد. مساله اصلی پژوهش حاضر فقدان منابع مکتوب در مورد پیشینه طرح چهارفصل است. از این رو هدف از پژوهش مطالعه سیر تاریخی و پیوندهای فرهنگی طرح چهارفصل در قالی ایران است. مطالعات نشان داد طرح چهارفصل در دوره قاجار و توسط میرمصور تبریزی و مبتنی بر اصالت‌های هنر و فرهنگ ایران ابداع شد. پیوندهای نزدیک طرح چهارفصل با طرح‌های باغی، ریشه این طرح را به بستر فرهنگی پیش از اسلام می‌رساند. پژوهش با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و میدانی و به روش کیفی و به صورت توصیفی تحلیلی به انجام رسیده است.

واژگان کلیدی: میرمصور تبریزی، قالی چهارفصل، قالی باغی.

۱- استادیار دانشگاه هنر اسلامی تبریز. (نویسنده مسئول) A.mirzaei@tabriziau.ac.ir

۲- کارشناسی ارشد طراحی فرش، دانشگاه هنر اسلامی تبریز.